

در گزیده خوانی این هفته «فرهیختگان» از نشریات دانشجویی کشور می خوانید

انتخابات ومذاکرات؛ سوژه جدی نشریات دانشجویی

گزیده خوانی نگاهی به آنها داشته باشید. شما دانشجوین دانشگاه های آزاد اسلامی سراسر کشور می توانید نشریات منتشر شده خود را جهت استفاده در بخش گزیده خوانی هفتگی نشریات روزنامه «فرهیختگان» به ادمین کانال نیمکت خبر (@nimkat_khabar) ارسال کنید.

و نقش و وظایفی که برعهده دارند، به نحو احسن مورد انتظار است. نکته ای که در محتوای نشریات دانشجویی منتشرشده در هفته اخیر نیز به چشم می آید. این هفته نیز در «فرهیختگان»، نشریات دانشجویی منتشرشده در هفته اخیر را بررسی کردیم که در ادامه می توانید از دریچه

نسبت به هفته های گذشته بیشتر بود. این مساله البته ممکن است به انتشار ماهنامه هایی که در ابتدای هر ماه منتشر می شوند مربوط باشد اما با توجه به فضای سیاسی حاکم بر کشور، انتشار بیشتر نشریات نه تنها دور از انتظار نیست، بلکه به دلیل ماهیت نشریات دانشجویی

محمد عسگری
روزنامه نگار

تعداد نشریاتی که به استقبال ماه اردیبهشت رفتند

خون گاندها بر جوهر نفوذ

منجر شود و مسیری انحرافی است. از سویی، مدیدن در چنین فضاسازی هایی عملا این گزاره را القا می کند که «یک فرد، با یک جریان» به تنهایی می تواند کشور را اداره کرده و از مشکلات عبور دهد، درحالی که سابقه چهار دهه گذشته نشان داده که چنین نگاه های غیرجامع و یکسویه ای هرگز موفق نبوده و نتوانسته مطالبات مردم و نظام را برآورده کند. بدون شک عقل سلیم، نگاه غیرجناحی و اولویت دادن به نیازها و منافع ملی حکم می کند برای رسیدن به نقطه مطلوب

از شماره ۸۱ دوهفته نامه دو صفحه ای هفته گذشته بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی رشت، به شماره ۱۸ نشریه «گیلدخت» واحد خوارهن با همان مشخصات برای این هفته رسیدیم. در ادامه یادداشت های انتخاباتی این نشریه، در یادداشت این شماره که عنوان «خوب، بد، جلف ۲» را هم دارد، می خوانیم: «یکی از موضوعاتی که این روزها در لایه لای مباحث انتخاباتی رسانه ها و شبکه های اجتماعی به وفور یافت می شود، دوقطبی سازی براساس

پیشه و لباس نامزدها فارغ از ارزیابی عملکرد آنهاست، به این معنا که فردا صرف برتن داشتن لباس نظامی، طلبگی، دانشگاهی یا... از دایره صلاحیت خارج کرده و دوقطبی این و آن راه انداخته اند؛ دقیقاً روندی که در سال های گذشته برای تخریب چهره رقیب و پوشاندن نا کارآمدی های گروهی خاص در پیش گرفته شده بود. این درحالی است که بررسی سابقه عملکرد و مدیریت افراد و جریان ها منطقا محدود در لباس و پیشه آنها نیست و عوامل بسیاری وجود دارد که گزینش اصلح باید براساس آنها صورت بگیرد. بسیار روشن است که تلاش گروه هایی که به دنبال القای رویکرد «ارزیابی کاندیداها براساس لباس و پیشه آنها» هستند تلاش می کنند تا با نفی دیگران سبب سرسیر اثبات خود یا کاندیدای مورد نظرشان را هموار کنند. به طور قطع تبعیت از گزاره های سلبی آن هم از نوع دسته بندی های ظاهری ونه ماهیتی وعمیق، نمی تواند به درک درست از توانمندی های واقعی کاندیداها

مدیر ملت، دیده بان هوشیار نظام

حرف نسنجیده یا یک حرکت و عمل او کشور را با بی ثباتی سیاسی واجتماعی مواجه کند و باعث ورود خسارت های مادی و غیرمادی به کشور شود. کسی توانایی اداره کشور را دارد که مدیر و مدبر باشد و در زمان تصمیم گیری ها به درستی عمل کند و آخرین نفر متوجه مشکلات نشود! توانایی تصمیم گیری از مهم ترین ویژگی های رئیس جمهور است، ریاست جمهوری باید آینده نگر باشد؛ همچنین باید بتواند اوضاع و احوال آینده را در تصمیمات منظور دارد و به ویژه در روابط خارجی که پیوسته در حال تحول است و مواضع کشورها همواره فرازونشیب دارد، بینش و شناخت واقعی داشته باشد.»

شماره ۱۶ نشریه «افق تحلیل» دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات نیز متمرکز بر انتخابات ریاست جمهوری، البته با محوریت خصوصیات رئیس جمهور و معیارهای انتخابش است. در یادداشت این نشریه با عنوان «مدیر ملت»، معنا و مفهوم کفایت و عدم کفایت، و مدیر و مدبر بودن برای رئیس جمهور بررسی شده است. بررسی مفهوم کفایت و عدم کفایت، ابتدا از لحاظ لغوی و با استفاده از لغت نامه ها صورت گرفته و سپس با بررسی

معنای اصطلاحی آن با جست و جوی در مشروح مذاکرات مجلس خبرگان قانون اساسی، شورای بازنگری قانون اساسی و نیز جلسه رسیدگی به عدم کفایت سیاسی بنی صدر، آن را با وجود بحث های صورت گرفته دارای ابهام می داند. درباره مفهوم مدیر و مدبر بودن رئیس جمهور نیز نوشته شده است: «مدیر یعنی کسی که فرایند به کارگیری موثر و کارآمد منابع مادی و انسانی در برنامه ریزی، سازماندهی، بسیج منابع و امکانات و هدایت و کنترل آنها را برای دستیابی به اهداف سازمانی و براساس نظام ارزشی مورد قبول بلد است. مدیر هم به معنی صاحب تدبیر، هم به معنی پرورده، پخته شده و حافله ده به کار می رود. با این دو تعریف، اقتضای عقل هم همین است که رئیس جمهور هم قدرت اداره داشته باشد هم اهل تدبیر و دراندیشی باشد و هم جالفا نهاده و شخصی پخته محسوب شود. اگر این ویژگی ها را نداشته باشد در انجام وظایف، مسئولیت ها و اختیارات ناتوان خواهد بود. حتی ممکن است یک

جاذبیت های گرافیکی و محدود شدن عرصه انتشار نشریه به فضای مجازی و از دست دادن کف دانشگاه در پسا کرونا. یکی از مواردی که به شکل دوطرفه می تواند پویایی پایدار را در فعالیت های نشریاتی ایجاد کند، به کارگیری دانشجویهای خوش فکر و اهل قلم در مطبوعات و رسانه های کشوری و استانی است تا با استفاده از این دانشجویان دغدغه مند روح تازه ای در کالبد جریان رسانه ای کشور دمیده شود.

نکته آخر اینکه با توجه به انتخابات ریاست جمهوری پیش رو و ضرورت امید آفرینی، تقویت مشارکت آگاهانه در مقابل مشارکت هیجانی، کمک به دوگانه سازی واقعی و مقابله با دوگانه های کاذب، امید است فعالان نشریاتی به عنوان قشر نخبگانی رسالت تاریخی خود را به درستی انجام دهند. پرچم کنش گری موثر دانشجویان را در فضای سرد این روزهای دانشگاه برافراشته نگه دارند و اجازه ندهند این عرصه بازبچه دست صاحبان قدرت و ثروت و جریان های ورشکسته سیاسی شود.

خالق، ژورنالیسم علمی، مساله محوری و... این آموزش ها تعمیق یابد. از طرفی در دانشگاه های علوم پزشکی جای خالی نشریات دانشجویی تخصصی در حوزه سلامت حس می شود؛ نشریاتی که به صورت دقیق و علمی به معضلات خرد و کلان سیستم بهداشت و درمان بپردازند. در زمینه تولید محتوای نشریات حوزه سلامت نیاز داریم مطالبه گری تخصصی در بحث کمبودها و مشکلات فضاهای درمانی صورت بگیرد و همچنین به صورت علمی و دقیق پیرامون نقض ها و ناهماهنگی های دستگاه های مدیریتی نظام سلامت به خصوص در مدیریت بحران پاندمی کرونا شفاف سازی انجام شود. به این نشریات نیز توصیه می شود مخاطب خاص خود را پیدا کنند و الزاما به دنبال اثرگذاری روی همه دانشجویان نباشند.

یک سری آفت ها فضای نشریات دانشجویی و نقش نخبگانی آنها را تهدید می کند، از جمله: رواج نشریات تک برگ و شب انتخاباتی، غفلت از غنای محتوایی دربرابر

به عنوان یکی از راه های موثر جهت حفظ نشاط و پویایی تشکل ها مطرح شد.

بحران کرونا برای فعالان نشریاتی هم تهدید به حساب می آید هم فرصت. تعطیلی دانشگاه ها و رکود فعالیت های دانشجویی تاحدی موجب رکود فعالیت های نشریاتی و از طرفی موجب رشد جهشی نشریات صوتی و تصویری شد. در این میان نقش صفحات اینستاگرام و کانال های تلگرامی پر مخاطب برای شناساندن نشریات بسیار جدی و با اهمیت است. همچنین یکی از راه های تقویت محتوای نشریه که به دیده شدن آن نیز کمک می کند، ارتباط با فعالان نشریاتی سایر دانشگاه ها و استفاده از قلم آنها است. در ایام کرونا نشریات از حیث کیفی تقویت شدند و دوره های آموزشی مجازی متعدد موجب تقویت فعالان حوزه نشریات خصوصا در دانشگاه های دور از مرکز شده است. گرچه معمولا این آموزش ها در سطح مقدماتی متوقف می شود و نیاز است تا با برگزاری سلسله کارگاه های تخصصی در محورهایی همچون ویراستاری، نویسندگی

عدم پابندی یا بهانه تراشی؟

نقض شده، دارای ارتباط است. این واژه در حقوق بین الملل، یعنی به آستانه «نقض» نرسیده و صرفا با هدف تضمین اجرای تعهدات مطرح می شود. داستان از اینجا شروع شد که در سال ۲۰۰۲، آژانس، رسیدگی خارج از فرایند عادی پادمانی را در مورد برنامه هسته ای ایران آغاز کرد و این آغازی برای در دسر ایران در جامعه جهانی و همچنین دامن زدن به ادعاهای بی پایه در مورد ایران شد.

کشور ایران مدعی بود که اولاً در ظاهر به نظر می رسید علت اساسی عدم شفافیت برنامه هسته ای و اطلاع رسانی، نقض تعهدات دول هسته ای و آژانس در تأمین نیازمندی ها و پاسخگویی به درخواست های ایران بوده است. این درخواست ایران کاملا به حق بوده و حقی را می خواهد مطالبه کند که ظاهرا از اساسنامه های آژانس در قبال دول عضو است. ثانیاً، در هر حال، تعهد به اطلاع رسانی فعالیت های هسته ای مقدّماتی، آن هم قبل از تزیق گاز به سانترفیوژها سابقه ای نداشته است. معمولا بعد از تزیق گاز، فرایند اطلاع رسانی آغاز می شود. پس در مقابل، آژانس از انجام برخی بازرسی ها و نمونه برداری ها، ادعاهایی را در مورد عدم پابندی ایران به تعهدات پادمانی اش مطرح کرد و پرونده تشکیل شد.» در ادامه، درباره ادعاهای مطرحه در مورد ایران و فعالیت هسته ای اش، این نکته یادآوری می شود که بحث اعتماد سازی در آنها صرفا بهانه ای بیش نیست و رفتار غیریکسان آژانس در مورد احراز عدم پابندی و گزارش دهی به شورای امنیت در قبال ایران نشان از تبعیض نسبت به سایر کشورها دارد و شرح موقعی از آنچه در این زمینه گذشته است، ارائه می شود.

اصل ۴۳ قانون اساسی

این ابعاد را به خوبی در برنامه ریزی های عملیاتی بینیم و حکومت تمهیداتی که در خط مشی گذاری انجام می دهد قوانینی را تدوین کند که با خود ساختار اجرا را داشته باشد، شاهد اتفاقات خوبی در سطح کشور و افزایش سرمایه اجتماعی و امید به جامعه خواهیم بود و مشروعیت در نظام سیاسی را به همراه خواهد داشت. ولیکن به دنبال این هستیم که چرا در این سال ها نتوانستیم

به ضوابط تعیین شده در این اصل دست باییم و شاهد مشکلات متعدد در تأمین نیازهای اساسی، شرایط کار، افزایش مهارت در کار، آزادی انتخاب شغل، انحصار و ربا، اسراف و تبذیر، تربیت افراد ماهر و مشکلات در بخش کشاورزی و همچنین مسائل اخیر ایجاد شده در کشور باشیم.» در ادامه یادداشت نیز به بررسی این مساله و کاروی جنبه های مختلف آن پرداخته می شود که با وجود اینکه ذکر آن در اینجا بیش از این نمی گنجد، اما خواندن آن توصیه می شود.

در اولین نشریه گزیده خوانی این هفته، نگاهی می اندازیم به تیتیر برخی از مطالب شماره ۵ نشریه «تلاطم دوران» بسیج دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات: «نظارت شورای نگهبان؛ اطلاعی با استصوابی؟» «عدم پابندی یا بهانه تراشی؟» «اهمیت مشارکت مردم در انتخابات بر امنیت ملی؟» «انتخابات مجلس شورای ملی (سال ۱۳۸۵)» و «شاخص های فرد اصلح در انتخابات.» از فضای غالب بر مطالب ذکر شده که بگذریم، به دو یادداشت «خصوصی سازی در ایران؛ حال و فرصت پیش رو» و «بررسی اصلاحات انجام شده در ساختار اقتصادی چین» هم می رسیم. این نشریه در مصاحبه هم به سراغ گفت و گو پیرامون مسائل انتخابات کشور رفته است. هدف از یادداشت «نظارت شورای نگهبان؛ اطلاعی یا استصوابی؟» «بررسی حقوقی متون قانونی جهت ارائه پاسخ نسبت به برخی از شبهات وارد شده بر مساله نظارت استصوابی عنوان شده است که بررسی نسبتا مفصل و خوبی است و در جایی هم به این نکته اشاره شده است که: «باید مجموعه اصول قانون اساسی را به صورت یک کل واحد و متحد ببینیم و نه جدا جدا و پراکنده تا منظور و مقصد مقنن اساسی را به درستی درک کنیم.»

در یادداشت «عدم پابندی یا بهانه تراشی؟» به موضوع پرونده هسته ای ایران در ارتباط با آژانس بین المللی انرژی اتمی پرداخته شده است که با این توضیحات آغاز می شود: «ابتدا باید بدانیم که در حقوق بین الملل، تعریف واضحی از واژه «عدم پابندی» ارائه نشده است ولی به طور کلی می توان گفت این واژه با مقوله عدم رعایت تعهدات بین المللی، بدون مشخص کردن کیفیت و نقض و نوع تعهدات بین الملل

نشریه «بهارستان» که باز از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات است، در شماره دوم خود به بررسی مذاکرات هسته ای ایران و ۱+۵ از سال ۸۲ و توافق ۲۵ ساله ایران و چین در حوزه سیاست خارجی پرداخته، نگاهی به عملیات فرانسوا، عملیات ناشناخته آلمان نازی برای آزادی ایران از سلطه متفقین و مساله واکسیناسیون کرونا در ایران داشته و نقدی بر عملکرد دولت، تحت عنوان دولت بی تدبیر کرده است. اما شاید یکی از اساسی ترین مطالب نشریه، یادداشتی با عنوان «اصل ۴۳ قانون اساسی» باشد که با ذکر این قانون که شامل ۹ ضابطه برای استواری اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر پایه آنها، جهت تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان با حفظ آزادیگي اوست، می گوید: «اصل ۴۳ قانون اساسی به عنوان یکی از سنه بالادستی در همه مسائل کشور آمده است و با نگاهی به بندهای آن با خود می گوئیم اگر

۱۲ نکته کاربردی برای افزایش جذابیت قلم و یادداشت

شاید نیازی به ذکر اهمیت یادداشت نویسی نباشد، اما می توان به این گفته بسنده کرد که یکی از دستاوردهای بشر نوشتن است. چیزهایی که بشر به دست آورده با نوشته ثبت شده و پس از آن امکان انتقال پیدا کرده که برخی منجر به اتفاقات و تحولات شگرفی نیز شده اند. یادداشت، زنده ترین و به روزترین قالب نوشتاری است. تا می توان از این قالب نوشتاری باید در طرح مسائل فکری، فرهنگی و سیاسی روز استفاده کرد و بررسی های جامع علمی را به قالب های دیگر مانند کتاب و مقاله سپرد. در نوشتن، جذابیت و گیرایی هم از اهمیت بالایی برخوردار است، خصوصا در یادداشت که در مطبوعات و نشریات کاربرد زیادی دارد. از این رو، به ذکر ۱۲ نکته برای افزایش جذابیت قلم و یادداشت می پردازیم.

۱. اهمیت نقش جمله را در نظر بگیرید

وظیفه ای که پاراگراف در مقاله و کتاب دارد، در یادداشت برعهده جمله است، یعنی هر جمله ای در یادداشت باید آن را یک قدم به جلو ببرد یا زمینه را برای پیرویش آماده کند.

۲. با دو شرط همواره ساده بنویسید

نویسندگان حرفه ای، به ویژه یادداشت نویسان از همه وقت، هنر و توان خود استفاده می کنند که در ساده ترین و سرراست ترین شکل ممکن بنویسند و چندان به زیبائونویسی و حواشی دیگر نمی اندیشند، زیرا می دانند زیبایتر جمله، ساده ترین جمله است. آنان مخاطبان شان را نایفه هایی فرض می کنند که چندان وقت و حوصله درنگ در جملات و عبارات ندارند و می خواهند با نیم نگاهی که به نوشته ای می اندازند، مقصد نویسنده را دریابند و بگذرند. بنابراین هر جمله ای که مفهوم گیری از آن نیازمند بازخوانی باشد، یک امتیاز منفی برای آن یادداشت است، مگر برای تأمل بیشتر در معنای عمیق جمله. ساده نویسی، به دو شرط، بهترین شیوه نویسندگی است: الف) به اسلوب نوشتار پایبند باشد و به دام گفتار نویسی مبتذل نیفتد و ب) سادگی در عبارت پردازی بهانه ای برای سطحی نویسی و ابتذال علمی نشود.

۳. جز با زاویه و نکته ای نو یا بیانی جدید ننویسید

یادداشت نویسان حرفه ای تا به نکته یا زاویه ای نو یا بیانی جدید برای مطلبی که نه دست نیابند، دست به سوی قلم نمی برند.

۴. صداقت، صراحت و صمیمیت؛ سه رکن اساسی

صداقت، صراحت و صمیمیت، سه رکن یادداشت نویسی است، زیرا هرچه قالب نوشتار کوتاه تر باشد، فاصله نویسنده با خواننده کمتر است، بنابراین به صمیمیت و صداقت بیشتری نیاز است.

۵. یادداشت باید با نقشه ای دقیق همراه باشد

در زمین بزرگ می توان خانه ای ساخت که از هیچ نقشه ای پیروی نمی کند، اما در زمین کوچک نمی توان. یادداشت هم به دلیل کوتاه بودن آن (نسبت به کتاب و مقاله)، بدون نقشه ای سنجیده و ظریف برای چینش و پیشبرد مطالب، در واقع یادداشت نیست، بخشی از یک مقاله یا کتاب است.

۶. سبک پیشروی یادداشت را تعیین کنید

پیشروی نویسنده در یادداشت دو گونه است: افقی و عمودی. در پیشروی افقی نویسنده نکته ای را شرح و بسط می دهد و میان کانون و پیرامون در رفت و آمد است، اما در پیشروی عمودی نویسنده از کانونی به کانون دیگری ورود و به صورت پلکانی یا از سطح به اعماق می رسد یا برعکس. هر یادداشت نویسی در یکی از این دو روش مهارت بیشتری دارد.

۷. یادداشت باید پیوسته و در فاصله های کوتاه باشد

برخلاف کتاب و مقاله، یادداشت نویسی باید پیوسته و در فاصله های کوتاه باشد و هر گشته ارتباط میان نویسنده و خواننده پاره می شود. یادداشت نویس هایش از نویسندگان کتاب و مقاله به خواننده با لعل نیاز دارند.

۸. بازخوانی و ویرایش کنید

یادداشت را پیش از انتشار باید چندین بار خواند و ویرایش کرد و اگر ممکن بود، غلط گیری و ویرایش آن را به دیگری سپرد، زیرا خطا و غلط در یادداشت بیش از کتاب و مقاله به چشم می آید.

۹. مهارت های نویسندگی را فرا گرفته و افزایش دهید

آن مقدار که یادداشت نویسی به مهارت در نویسندگی نیاز دارد، مقاله ندارد. با نظر به تفاوت مولف و نویسنده، یادداشت نویسی هنر نویسندگان حرفه ای است، اما هر محقق می تواند قلم تالیف به دست بگیرد و کتاب و مقاله بسازد، هر چند در نویسندگی مهارت نداشته باشد. در میان مهارت های نویسندگی، آنچه بیش از همه یادداشت را خواندنی می کند، غنای واژگانی است.

۱۰. کلمات اضافی را کملا حذف کنید

هیچ چیز به اندازه کلمات کم فایده و عبارات سزوار حذف، یادداشت را زشت نمی کند، حتی اگر آن کلمات و عبارات زیبا باشند.

۱۱. با ذهن و قلم نکته سنجی و نکته گویی کنید

اگر نوشتن کتاب و مقاله نیاز به دانش فراوان دارد، یادداشت نویسی نیازمند ذهن نکته سنج و قلم نکته گوست.

۱۲. از فکر سود مادی و اعتبار علمی بیرون بیایید

یادداشت نویسی برخلاف تالیف کتاب و مقاله، نه سود مادی (حق تالیف) دارد و نه اعتبار علمی می آورد، بنابراین یادداشت نویس نباید در بند نام و نان باشد.

یادداشت

نشریات در میانه پاندمی

طه نظری پور

عضو شورای مرکزی دفتر تحکیم وحدت و خانه نشریات دانشجویی

چند صباحی است که نقش آفرینی دانشجو در کنش های اجتماعی رنگ باخته است و مجموعه های دانشجویی دیگر آن اثرگذاری جریان ساز را ندارند. در درون دانشگاه با یک بدنه دانشجویی ناامید مواجه هستیم که به هیچ وجه نمی تواند نقش حلقه واسط بین لایه نخبگانی و کف جامعه را ایفا کند. در چنین شرایطی نشریات به عنوان یکی از ارکان اصلی مردم سالاری و ابزار تحقق زبان مفاهم های یکی از بسترهای بسیار مهم برای کادر سازی مجموعه های دانشجویی و تقویت بعد محتوایی افراد است. اهمیت این مساله در ایام کرونا و تعطیلی دانشگاه ها بیش از پیش مشخص و نشریات